

เรื่องเด่นประจำฉบับ

ตาราง : ปัญหาและผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ

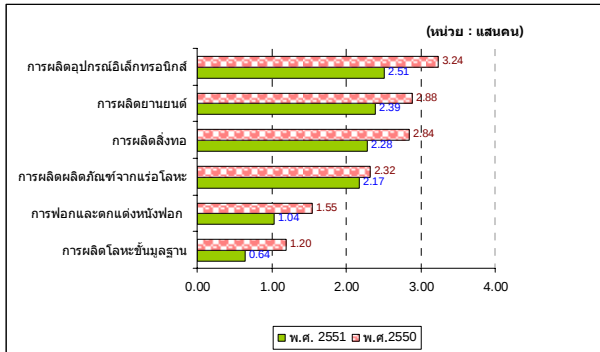
วิกฤตการเงินและเศรษฐกิจโลกถดถอยส่งผลกระทบอย่างมากต่อเศรษฐกิจไทยซึ่งพึ่งพิงภาคการส่งออกในสัดส่วนสูง เมื่อภาคการส่งออกชะงักงันจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ภาคการผลิตต่าง ๆ ชะลอตัวหรือหดตัว โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรม ภาคท่องเที่ยว และภาคก่อสร้าง สถานประกอบการหลายแห่งต้องปิดกิจการ ลดการจ้างงาน ทำให้การว่างงานมีแนวโน้มสูงขึ้น รายได้และคุณภาพชีวิตของคนลดลง อย่างไรก็ตาม ความเดือนร้อนของแรงงานและครอบครัวจะไม่รุนแรงเท่าสถานการณ์ในช่วงวิกฤตปี 2540 เนื่องจากในปัจจุบันมีเงินชดเชยการเลิกจ้างและเงินทดแทนกรณีว่างงาน รวมทั้งสวัสดิการสังคมและความช่วยเหลือจากรัฐช่วยบรรเทาผลกระทบและรักษามาตรฐานการครองชีพไว้ได้ระดับหนึ่ง การศึกษาผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ถูกเลิกจ้างและครอบครัว การปรับตัว รวมทั้งการได้รับสิทธิประโยชน์สวัสดิการและความช่วยเหลือต่าง ๆ ตลอดจนความต้องการ ปัญหาอุปสรรค จะทำให้สามารถกำหนดแนวทางบรรเทาผลกระทบได้อย่างทั่วถึง และเกิดประโยชน์อย่างจริงจัง

ตารางที่ 22 จำนวนผู้ว่างงานจำแนกตามประเภทการจ้างงานและสาขาอุตสาหกรรมที่เคยทำมาก่อน (แสนคน)

	2550				2551			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
ยอดรวม	5.87	5.89	4.42	4.15	6.05	5.25	4.51	5.06
ไม่เคยทำงานมาก่อน	1.92	2.61	1.66	1.42	1.54	2.24	1.81	1.71
เคยทำงานมาก่อน	3.95	3.28	2.76	2.73	4.51	3.01	2.70	3.35
ภาคเกษตรกรรม	1.07	0.63	0.54	0.51	1.31	0.55	0.39	0.75
ภาคการผลิต	0.89	0.83	0.78	0.74	1.11	0.88	0.70	0.80
ภาคบริการและอื่น ๆ	1.99	1.82	1.44	1.48	2.09	1.58	1.61	1.80

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 22 เปรียบเทียบผู้ทำงานอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญในเดือนธันวาคม 2550 และ 2551

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

การเลิกจ้างและปัญหาการว่างงานรุนแรงขึ้น

ในไตรมาสสี่ ปี 2551 มีผู้ว่างงาน 5.1 แสนคน เพิ่มขึ้นจากไตรมาสสาม 5.5 หมื่นคน และเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2550 จำนวน 9.1 หมื่นคน เมื่อเปรียบเทียบการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิตเดือนธันวาคม สาขาที่จ้างงานลดลงมากที่สุดได้แก่ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สิ่งทอ โลหะขั้นมูลฐาน และยานยนต์ ตามลำดับ และจากการสำรวจสถานการณ์การเลิกจ้างโดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จำนวนผู้ถูกเลิกจ้างเพิ่มขึ้นมาจาก 29,915 คน ในปี 2550 เป็น 55,549 คน ในปี 2551 และสถานประกอบการที่เลิกจ้างมีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 153 แห่ง เป็น 698 แห่ง เหตุผลสำคัญที่ทำให้เกิดการเลิกจ้าง ได้แก่ การประสบภาวะขาดทุน ขาดสภาพคล่องทางการเงิน และคำสั่งซื้อลดลง

แนวโน้มเศรษฐกิจในปี 2552 ที่ทรุดตัวมากขึ้น จะเพิ่มแรงกดดันต่อภาวะการจ้างงาน จากต้นปีจนถึงวันที่ 20 ก.พ. 2552 มีการเลิกจ้างงานอีก 17,474 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 ของจำนวนผู้ถูกเลิกจ้างในปี 2551 และยังมีสถานประกอบการที่มีแนวโน้มเลิกจ้างอีกจำนวนมาก จำนวนผู้ถูกเลิกจ้างจึงยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีแรงงานอีกจำนวนมากได้รับผลกระทบจากการปรับตัวของนายจ้าง เช่น ลดชั่วโมงการทำงาน ลดค่าจ้างและผลประโยชน์อื่น ๆ

ผลกระทบต่อผู้ถูกเลิกจ้างและครอบครัว

ผลการสำรวจแรงงานที่ถูกเลิกจ้างในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจของ สศช. จำนวน 2,022 คนใน 9 จังหวัด ได้แก่ กทม. อุดรฯ สมุทรปราการ ระยอง สงขลา ภูเก็ต นครราชสีมา ลำพูน และ

ตารางที่ 23 จำนวนสถานประกอบกิจการและลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง

ปี	กิจการ (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)
2548	98	1,622
2549	38	519
2550	153	29,915
2551	698	55,549
1 ม.ค. - 20 ก.พ. 52	163	17,474

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ตารางที่ 24 สัดส่วนของผลกระทบที่ได้รับหลังถูกเลิกจ้าง

ผลกระทบ	สัดส่วนการได้รับผลกระทบ	
	ไม่ได้รับผลกระทบ	ได้รับผลกระทบ
1) ความเพียงพอของรายได้กับค่าใช้จ่าย	5.2	94.8
2) การเกิดความเครียด/สุขภาพจิตของตนเอง	9.3	90.7
3) การเกิดความเครียด/สุขภาพจิตของครอบครัว	30.2	69.8
4) ความสามารถในการชำระหนี้สถาบันการเงิน	57.0	43.0
5) การศึกษาของบุคคลในครอบครัว	59.6	40.4
6) ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล	63.8	36.2
7) ความสงบสุขในครอบครัว	68.9	31.1
8) ความสามารถในการชำระหนี้ในระบบ	69.4	30.6
9) การศึกษาของตนเอง	73.3	26.7
10) การคิดฆ่าตัวตายของตนเอง/ บุคคลในครอบครัว	82.2	17.8

ที่มา : การสำรวจผลกระทบและการปรับตัวของแรงงานไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลก สศช.

ตาราง 25 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างแรงงานที่ถูกเลิกจ้าง จำแนกตามบุคคลที่ได้รับผลกระทบหลังถูกเลิกจ้าง

บุคคลที่ได้รับผลกระทบหลังถูกเลิกจ้าง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีผลกระทบต่อบุคคลอื่น	444	22.0
มีผลกระทบต่อบุคคลอื่น	1,578	78.0
- สามี/ภรรยา	421	26.7
- บุตร	541	34.3
- พ่อ/แม่	1,004	63.6
- พี่/น้อง	214	13.6
- ญาติ	23	1.5
- อื่น ๆ	11	0.7

ที่มา : การสำรวจผลกระทบและการปรับตัวของแรงงานไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลก สศช.

เชียงใหม่ ระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2552 พบว่าเป็นหญิงมากกว่าชายในสัดส่วน 6 ต่อ 4 อยู่ในช่วงอายุ 21-30 ปีร้อยละ 66.0 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาร้อยละ 45.3 รายได้ก่อนถูกเลิกจ้างอยู่ระหว่าง 5,000-15,000 บาทต่อเดือนร้อยละ 67.2 เป็นผู้ถูกเลิกจ้างจากภาคอุตสาหกรรมการผลิตร้อยละ 73.6 ลักษณะการจ้างเป็นลูกจ้างรายวันและลูกจ้างรายเดือนร้อยละ 49.6 และ 49.2

การเลิกจ้างทำให้ครอบครัวผู้ถูกเลิกจ้างมีรายได้ลดลง ครอบครัวที่มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท ก่อนถูกเลิกจ้างลดลงจากร้อยละ 55 เหลือเพียงร้อยละ 20 หลังถูกเลิกจ้าง และมีครอบครัวที่ไม่มีรายได้ถึงร้อยละ 12.4 เกิดปัญหาความเพียงพอของรายได้กับค่าใช้จ่าย เกิดภาวะเครียดและปัญหาสุขภาพจิตทั้งตนเองและครอบครัว และเป็นผลกระทบรุนแรง สำหรับบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการถูกเลิกจ้างมากที่สุดนอกเหนือจากตัวผู้ถูกเลิกจ้างคือ พ่อ-แม่ เนื่องจากแรงงานต้องดูแลบุตร สามี/ภรรยา ก่อน

การลดค่าใช้จ่ายเป็นทางเลือกหลักของการปรับตัวหลังถูกเลิกจ้าง

หลังถูกเลิกจ้างแรงงานส่วนใหญ่นำเงินชดเชยจากการถูกเลิกจ้าง/เงินชดเชยการว่างงานจากประกันสังคม/เงินสำรองเลี้ยงชีพและเงินออมมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ซึ่งคาดว่าจะสามารถใช้ในการดำรงชีพได้ในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน ดังนั้น แรงงานและครอบครัวจึงมีการปรับตัว คือ 1) ลดค่าใช้จ่าย เริ่มจากค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น บุหรี่ สุรา การพนันและเที่ยวสถานบันเทิง และอาจต่อเนื่องไปถึงการลดค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา บุตรหลานในวัยเรียนมีความเสี่ยงที่จะต้องหยุดเรียนหรือย้ายไปโรงเรียนที่มีค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่า และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลโดยเปลี่ยนมาใช้สถานพยาบาลของรัฐหรือบางส่วนเปลี่ยนมาใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า 2) หาเงินเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยรับจ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ ทำอาชีพอิสระ กู้ยืมเงินหรือใช้สินเชื่อบัตรเครดิต/บัตรเงินสดมาใช้จ่าย นอกจากนี้ผู้ถูกเลิกจ้างร้อยละ 42.5 ต้องการที่จะกลับภูมิลำเนาเดิม ร้อยละ 23.3 ของผู้ต้องการกลับภูมิลำเนาเดิมแผนหาอาชีพใหม่ ร้อยละ 21 ช่วยครอบครัวทำเกษตร ที่เหลือต้องการพักผ่อนและลดค่าใช้จ่าย

มาตรการคุ้มครองแรงงานและความครอบคลุม

ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงาน ผู้ถูกเลิกจ้างจะต้องได้รับ

ตาราง 26 จำนวนและร้อยละตัวอย่างแรงงานที่ถูกเลิกจ้าง จำแนกตามแหล่งที่มาของเงินที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันหลังถูกเลิกจ้าง

แหล่งที่มาของเงินที่นำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	จำนวน	ร้อยละ
รายได้จากค่าจ้าง	-	-
รายได้อื่นๆ	713	35.3
เงินออม	972	48.1
เงินพิเศษอื่นๆ	309	15.3
เงินชดเชยจากการถูกเลิกจ้าง	1018	50.3

ที่มา : การสำรวจผลกระทบและการปรับตัวของแรงงานไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลก สศช.

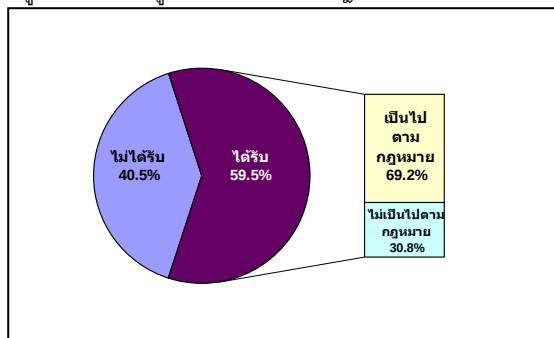
ตาราง 27 จำนวนและร้อยละตัวอย่างแรงงานที่ถูกเลิกจ้าง จำแนกตามวิธีการปรับตัวหลังถูกเลิกจ้าง

วิธีการปรับตัวหลังถูกเลิกจ้าง	จำนวน	ร้อยละ
ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น	1,905	94.2
ประกอบอาชีพอิสระ	271	13.4
กู้ยืมเงินนอกระบบ	190	9.4
ให้บุคคลในครอบครัวช่วยกันหางานทำ	264	13.1
ใช้บัตรเครดิต/สินเชื่อเงินสด	48	2.4
พักการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น	25	1.2
ให้บุตรหลานในอุปการะหยุดเรียน	5	0.2
ให้บุตรหลานย้ายไปเรียนโรงเรียนที่มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า	14	0.7
อื่นๆ เช่น กลับภูมิลำเนา	40	2.0

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

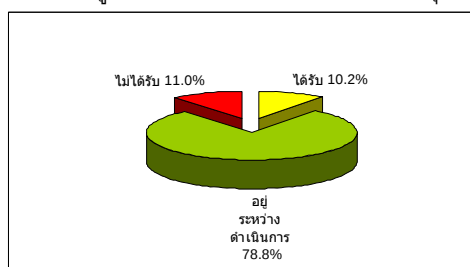
ที่มา : การสำรวจผลกระทบและการปรับตัวของแรงงานไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลก สศช.

แผนภูมิที่ 23 จำนวนผู้ได้รับเงินชดเชยตามกฎหมายแรงงาน

ที่มา : การสำรวจผลกระทบและการปรับตัวของแรงงานไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลก สศช.

แผนภูมิที่ 24 จำนวนผู้ได้รับประโยชน์ทดแทนการว่างงานจากกองทุนประกันสังคม

ที่มา : การสำรวจผลกระทบและการปรับตัวของแรงงานไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลก สศช.

การบอกกล่าวก่อนถูกเลิกจ้างและได้รับเงินชดเชยในอัตราตามระยะเวลาที่ทำงานให้กับนายจ้าง แต่ต้องทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 120 วัน และหากเป็นผู้อยู่ในระบบประกันสังคม ผู้ประกันตนที่ได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน ภายใน 15 เดือนก่อนการว่างงาน และได้ขึ้นทะเบียนเป็นคนว่างงานก่อน จะได้รับสิทธิประโยชน์ทดแทนการว่างงาน

ผลการสำรวจพบว่า ผู้ถูกเลิกจ้างยังไม่ได้ได้รับเงินชดเชยการเลิกจ้างอย่างทั่วถึง ส่วนหนึ่งเพราะเป็นลูกจ้างชั่วคราว/ลูกจ้างรายวัน ซึ่งกฎหมายไม่ได้คุ้มครอง รวมถึงการถูกบีบให้ออกทำให้อาจไม่ได้รับการชดเชยส่วนนี้ นอกจากนี้ร้อยละ 30.8 ของผู้ได้รับเงินชดเชยได้รับในอัตราที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย

ส่วนการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทดแทนการว่างงานจากกองทุนประกันสังคม พบว่า ผู้ถูกเลิกจ้างร้อยละ 86.3 อยู่ในระบบประกันสังคม ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างดำเนินการขอรับประโยชน์ทดแทนถึงร้อยละ 78.8 มีเพียงร้อยละ 10.2 ได้รับเงินทดแทนบางส่วนแล้ว และร้อยละ 11.0 ไม่ได้ได้รับสิทธิประโยชน์เนื่องจากไม่อยู่ในเงื่อนไขที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด หรือไม่ได้รับความเห็นชอบจากนายจ้างโดยถูกเลิกจ้างแต่นายจ้างกลับแจ้งประกันสังคมว่าลาออกทำให้ได้รับสิทธิประโยชน์น้อยลง รวมทั้งยังมีบางคนไม่ทราบสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับหลังถูกเลิกจ้าง และไม่เข้าใจขั้นตอนในการยื่นเรื่องร้องเรียนจึงไม่ได้ดำเนินการใดๆ

มาตรการบรรเทาผลกระทบผู้ถูกเลิกจ้างและครอบครัว

นอกเหนือจากความคุ้มครองจากกฎหมายแรงงานและกฎหมายประกันสังคมแล้ว รัฐบาลยังมีมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนและผู้ถูกเลิกจ้าง ดังนี้

 มาตรการเพิ่มกำลังซื้อและลดค่าครองชีพ ได้แก่ โครงการลดภาระค่าใช้จ่ายสาธารณสุขโรค ค่าเดินทาง และการจำหน่ายสินค้าราคาประหยัด ช่วยเหลือค่าครองชีพ 2,000 บาท รวมทั้งการให้เงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขณะที่ผู้ถูกเลิกจ้างจำนวนไม่น้อยต้องรับภาระดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว

 การเพิ่มศักยภาพ และสร้างงาน

1. จัดอบรมเพื่อเพิ่มทักษะ ให้กับแรงงาน 4 กลุ่ม คือ ผู้ว่างงาน ผู้ถูกเลิกจ้าง ผู้สำเร็จการศึกษาใหม่ และผู้ที่กำลังอยู่ในข่ายจะถูกเลิกจ้าง โดยเน้นฝึกอบรมแรงงานภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว อุตสาหกรรมที่

ตารางที่ 28 สัดส่วนการใช้สวัสดิการสังคมของผู้ถูกเลิกจ้าง

หน่วย : ร้อยละ

สวัสดิการสังคมที่ใช้	สัดส่วนสวัสดิการที่ใช้
- การประกันการว่างงานจากประกันสังคม	76.6
- เปิดศูนย์ช่วยเหลือผู้ถูกเลิกจ้าง	69.7
- การลดอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมัน	61.4
- ชะลอการปรับราคาก๊าซหุงต้ม(LPG)	56.1
- ชะลอค่าใช้จ่ายไฟฟ้าในครัวเรือน	55.1
- E-job Center ช่วยเหลือผู้ว่างงาน	54.9
- บริการจัดการงานเคลื่อนที่ระบบออนไลน์	54.9
- การลดค่าใช้จ่ายน้ำประปาของครัวเรือน	54.3
- ให้บริการรถไฟ ชั้น 3 ฟรี	28.3
- บัตรประกันสุขภาพ	1.0
- รถโดยสารประจำทางธรรมดาฟรี	12.3

หมายเหตุ เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ

ที่มา : การสำรวจผลกระทบและการปรับตัวของแรงงานไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลก สศช.

เกี่ยวกับการส่งออก โลจิสติกส์ และการประกอบอาชีพอิสระ

2. การให้สินเชื่อแรงงานคืนถิ่นเพื่อนำไปประกอบอาชีพอิสระ ผู้ถูกเลิกจ้างบางส่วนต้องการกลับไปทำงานที่ภูมิลำเนา ซึ่งผลสำรวจในการศึกษานี้สอดคล้องกับมาตรการที่กำหนด พบว่า ร้อยละ 23.3 ของผู้ถูกเลิกจ้างที่ต้องการกลับภูมิลำเนา ตั้งใจหางานทำงานในท้องถิ่น
3. การจัดตลาดนัดแรงงานทำให้มีผู้ได้รับการบรรจุนานตั้งแต่เดือนตุลาคม 51-15 กุมภาพันธ์ 2552 กว่า 18,000 คน
4. สนับสนุนสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้สถานประกอบการดำเนินธุรกิจต่อไปได้และชะลอการเลิกจ้าง และจัดตั้งศูนย์ป้องกันและแก้ไขปัญหาการเลิกจ้างประจำจังหวัด เพื่อเฝ้าระวังสถานประกอบการและรีบให้ความช่วยเหลือ
5. การกระตุ้นเศรษฐกิจโดยสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว อาหาร SMEs และการก่อสร้างถนนในชนบท สถานีอนามัย ฯลฯ เพื่อให้เกิดการจ้างงาน

การจัดสวัสดิการสังคมด้านการศึกษาและสาธารณสุข ได้แก่ โครงการเรียนฟรี 15 ปี ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าตำราเรียน อุปกรณ์การเรียน ชุดนักเรียน และค่ากิจกรรมพิเศษ เป็นการช่วยเหลือให้เด็กที่มีฐานะยากจนมีโอกาสได้เรียนในระดับที่สูงขึ้น และช่วยลดภาระให้กับผู้ปกครองที่ถูกเลิกจ้าง รวมทั้งโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า สามารถลดค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพให้ผู้ถูกเลิกจ้างกรณีที่ไม่ได้ทำประกันสังคมต่อเนื่อง

จากการสำรวจการใช้สวัสดิการและการช่วยเหลือจากรัฐ ผู้ถูกเลิกจ้างกว่าร้อยละ 70 ใช้ประกันการว่างงานจากประกันสังคมและศูนย์ช่วยเหลือผู้ถูกเลิกจ้าง รองลงมาคือใช้ประโยชน์จากการลดค่าบริการสาธารณสุขภาค ส่วนสวัสดิการที่ต้องการให้รัฐช่วยเหลือส่วนใหญ่เป็นเรื่องการช่วยเหลือด้านการจัดหางานและสิทธิประโยชน์ประกันสังคม เช่น ศูนย์จัดหางาน ขยายสิทธิคุ้มครองกองทุนประกันสังคม รองลงมาคือการใช้จ่ายและจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ จะเห็นว่ามาตรการที่รัฐได้ดำเนินการสอดคล้องกับความต้องการของผู้ถูกเลิกจ้าง

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

มาตรการบรรเทาผลกระทบและการจัดสวัสดิการสังคมต่าง ๆ ตรงกับความต้องการของผู้ถูกเลิกจ้างและสามารถบรรเทาผลกระทบได้อย่างไรก็ตาม ยังมีกลุ่มที่ยังไม่ได้รับสวัสดิการต่าง ๆ เนื่องจากไม่รู้สิทธิหรือขั้นตอน การถูกเอาเปรียบจากนายจ้าง ความล่าช้าในการบริหารจัดการ ตลอดจนกฎหมายที่ยังไม่ครอบคลุม รัฐจึงควรมีการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิ/ขั้นตอน ปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อให้ผู้ถูกเลิกจ้างได้รับสิทธิประโยชน์ และช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดหางานอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การร่วมมือกับนายจ้างในการฝึกทักษะแรงงานให้ตรงตามความต้องการและใช้ประโยชน์ได้จริง รวมทั้งสนับสนุนให้มีการรวมตัวของกลุ่มลูกจ้างเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล/ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับ และการช่วยเหลือกันเพื่อป้องกันการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากนายจ้าง
